

Miljö- och hållbarhetsplan för Landstinget Blekinge

Policy, visioner, mål och åtgärdsförslag för miljö, ekonomi och socialt ansvarstagande.

Gäller för åren 2014-2024

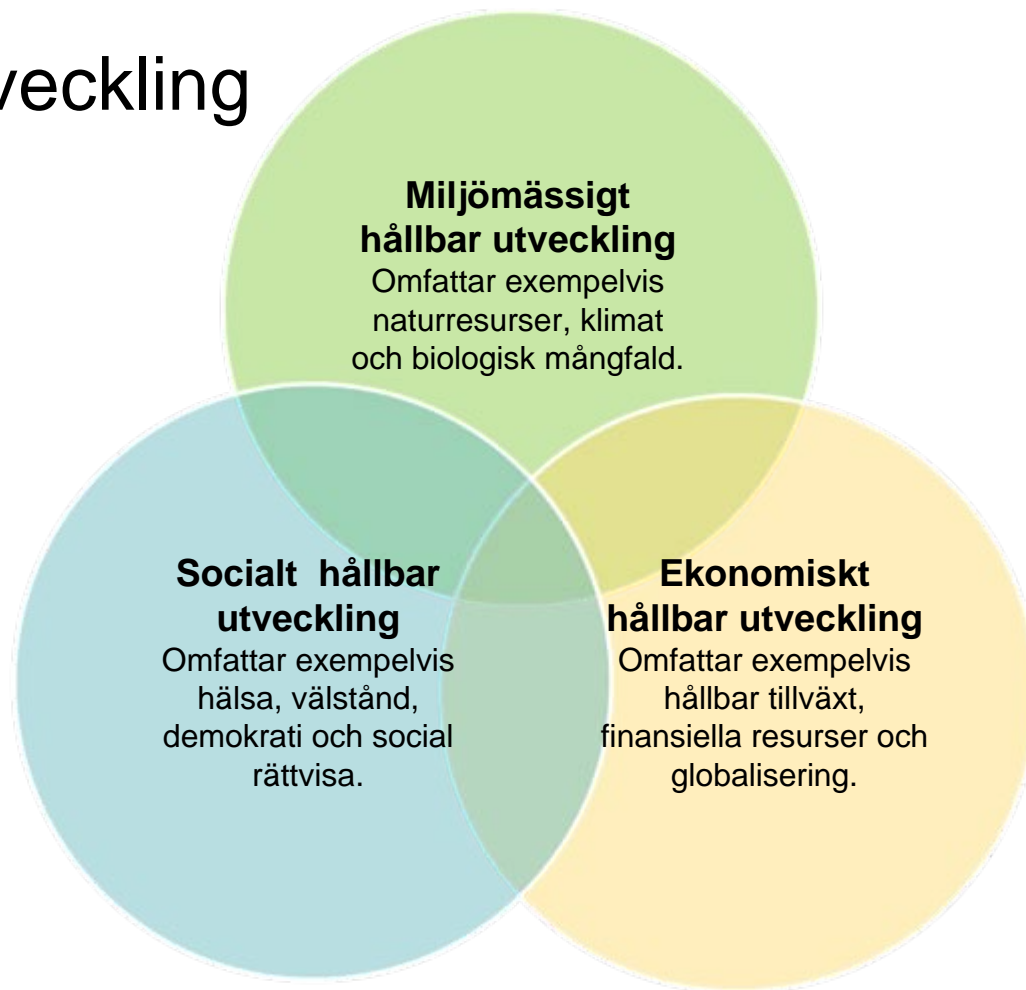
Landstingsstyrelsen 10 nov 2014

Annika Christensson
miljöchef

LANDSTINGET BLEKINGE

Hållbar utveckling

Miljöpolitiska arbetsgruppens förslag

- Att anta miljö- och hållbarhetsplanen, enligt framtaget förslag.
- Att programmet ska gälla för åren 2014-2024
- Att den ska uppdateras / aktualiseras minst en gång varje mandatperiod.
- Att öka övergripande miljöbudget, för det strategiska och operativa arbetet.
- Att inrätta en miljö- och hållbarhetsfond
 - Öronmärkta pengar som används för att kunna förverkliga miljö- och hållbarhetsförbättringar i verksamheten.
- Att miljöfunktionen bör lyftas till en strategisk funktion på ledningsnivå, för att intentionerna i miljö- och hållbarhetsplanen ska kunna genomföras.

Nödvändig resursförstärkning för att kunna implementera miljö- och hållbarhetsplanen

- Utökad koncernövergripande miljöbudget för att stötta det systematiska arbetet på förvaltningar och i nämnder.

Exempelvis:

- Revisioner av sociala och etiska krav i leverantörsledet. (ca 100 t kr / år).
 - Utbildning och kompetenshöjande åtgärder
 - Information och kommunikation, trycksaker, webbsidor, intranätsidor mm
 - Framtagande av utredningar och handlingsplaner
 - Stöd och hjälp till verksamheten med miljöåtgärder/projekt som inte ryms i egen budget
 - Tillhandahållande av IT-baserade verktyg för miljöledning, lagkrav, kemikalier, avfall mm.
 - Genomförande av interna revisioner
 - Samverkan och utbyte med andra - lokalt, regionalt och nationellt.
- Miljökompetens på förvaltningsnivå
 - » Tillsätta miljöstrateg på Blekingesjukhuset
 - » Tillsätta miljöcontroller på Landstingsservice
 - Öka andelen ekologiska livsmedel till 50 % till 2018, beräknas kosta ca 3 mkr.

Landstingets särskilt utmärkande ambitioner

- **Ekonomisk hållbarhet**
 - Ett eget målområde, ambitioner i policyn kring kapitalförvaltning och finansiella placeringar
- **Upphandling och inköp**
 - Uppföljning av miljökrav, sociala och etiska krav i leverantörsledet. Revisioner i utvecklingsländer minst en gång per år.
- **Ekologiska livsmedel**
 - 50 % till år 2018 (idag 40 %)
- **Läkemedel**
 - STRAMA-mål för antibiotikaförskrivningen, 290 recept/1000 inv. år 2018.
- **Klimatmål - offensivt**
 - EU:s mål; 20 %-ig minskning till år 2020.
 - Landstinget; 20 %-ig minskning till år 2019, från redan låga nivåer.
(Klaras genom ökad andel miljöbränsle i fordon, energieffektiviseringar mm.)

Miljöpolicy för Landstinget Blekinge

Miljöpolicyen utgår från landstingets vision *Livskvalitet för dig, vårdkvalitet för oss* samt från strategin för en hållbar utveckling. Ambitionen är att skapa goda förutsättningar för en god hälsa och för en god miljö.

Landstinget ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Det innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Landstinget ska arbeta förebyggande, hälsofrämjande, hushålla med jordens resurser, minska verksamhetens klimatpåverkan och övrig miljöbelastning genom att

- integrera ett systematiskt miljö- och hållbarhetsarbete med ständiga förbättringar, i den dagliga verksamheten.
- ta hänsyn till miljö- och hållbarhet i allt kvalitets- och utvecklingsarbete.
- genomföra investeringar, välja material, produkter och tjänster utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.
- ställa och följa upp miljökrav, sociala och etiska krav i leverantörsledet.
- mäta, följa upp och öppet redovisa beslutade miljö- och hållbarhetsmål.
- verka för att kapitalförvaltning och finansiella placeringar genomförs utifrån ett hållbarhetsperspektiv.
- säkerställa tillgången till kunskap, kompetens och resurser som krävs för att ta miljö- och hållbarhetshänsyn i handling och beslut.
- uppfylla gällande miljölagstiftning och andra krav.

Landstinget ska verka för ökad insikt om sambanden mellan ekonomi, hälsa och miljö, såväl i den egna verksamheten som på regional och nationell nivå. Genom bred samverkan och deltagande i innovations- och forskningsprojekt vill landstinget aktivt bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Målområde

Vision

Mål

Mätning av utvecklingen

Tänkbara åtgärder på förvaltningsnivå

Miljöaspekter
*Informationstext
tillkommer*

Hälsogaspekter
*Informationstext
tillkommer*

**Ekonomiska
aspekter**
*Informationstext
tillkommer*

Ekonomisk hållbarhet

Vision

Landstinget Blekinges ekonomiska utveckling och tillväxt medför inga negativa miljökonsekvenser.

Mål

År 2015 har landstingets en ekonomisk tillväxt, som leder till minskade negativa konsekvenser för miljön.

Tänkbara åtgärder på förvaltningsnivå

- Beakta miljö- och hållbarhetsförbättringar vid investeringar.
- Beakta miljö- och hållbarhetsaspekter vid placeringar och kapitalförvaltningar.
- Beakta miljö- och hållbarhetsaspekter vid införande av åtgärder som förbättrar landstingets ekonomiska tillväxt.

Klimat

Vision

Landstinget Blekinges verksamhet har ingen negativ klimatpåverkan.

Mål

1. År 2018 har landstingets klimatpåverkan från tjänsteresor, egna transporter, köldmedier, lustgas, anestesigaser samt el och värme minskat med 20 % jämfört med 2013 års nivåer.

Vision

Landstinget Blekinge har en energiförsörjning som är effektiv, fossiloberoende och i övrigt långsiktigt hållbar.

Mål

1. All inköpt el, i egna fastigheter, kommer från förnyelsebar produktion.
2. År 2015 har en energikartläggning gjorts med förslag på åtgärder för effektivisering och klimatanpassning.
3. År 2018 är den totala energianvändningen per kvadratmeter för el, värme och kyla, inom landstingets lokaler 5 % lägre än för år 2013.
4. År 2018 är 95 % av all energi för uppvärmning i egna fastigheter, producerad av förnyelsebara källor.

Transporter

Vision

Landstinget Blekinges transporter medför ingen negativ påverkan på hälsa och miljö.

Mål

1. Landstingets samtliga fordon som nyanskaffas är miljöfordon, enligt Trafikverkets miljöbilsdefinition samt fossilbränslefria, där det är möjligt. Tunga och lätta transportfordon uppfyller nationella miljöfordonskrav och/eller EU:s utsläppsklassning samt är fossilbränslefria, där det är möjligt.
2. År 2015 är ett internt klimatkompensationssystem för tjänsteresor infört i landstinget.
3. År 2018 är minst 80 % av landstingets drivmedel för fordon förnyelsebart.
4. År 2018 har klimateffekter från tjänsteresor minskat med 25 %, jämfört med 2013 års nivåer.

Lustgas och anestesigaser

Vision

Landstinget Blekinges användning av lustgas och andra klimatpåverkande medicinska gaser ger minimal påverkan på hälsa och miljö.

Mål

1. År 2018 har utsläpp av lustgas och andra klimatpåverkande medicinska gaser minskat med 20%, jämfört med 2013 års nivåer.

Läkemedel

Vision

Landstinget Blekinge sprider inga miljö- och hälsoskadliga läkemedelsrester i miljön.

Mål

1. Hållbarhetskrav ställs i samtliga läkemedelsupphandlingar, enligt Konkurrensverkets kriterier samt enligt landstingets uppförandekod.
2. År 2015 har en landstingsövergripande handlingsplan med konkreta åtgärder för att minska miljöpåverkan från läkemedel, tagits fram.
3. År 2016 har metoder för uppföljning och mätning av läkemedelskassation inom slutenvården, tagits fram.
4. År 2018 är antalet utfärdade antibiotikarecept förre än 290 stycken per 1000 invånare och år, i linje med det nationella STRAMA-målet.

Kemikalier

Vision

Landstinget Blekinges verksamhet ger inte upphov till spridning av kemiska ämnen som negativt påverkar människors hälsa och miljön.

Mål

1. År 2014 är samtliga kemikalier registrerade i landstingets webbaserade kemikaliehanteringssystem.
2. År 2018 har en kartläggning samt en handlingsplan för substitution av miljöskadliga kemikalier, tagits fram.
3. År 2018 har användningen av farliga kemiska ämnen, som finns i kemiska produkter och varor, minskat.

Avfall

Vision

Landstinget Blekinges resursanvändning stödjer en hållbar utveckling och genererar en minimal mängd avfall. Avfallet som uppstår ger minsta möjliga påverkan på människors hälsa och på miljön.

Mål

1. Allt avfall som uppkommer i verksamheten sorteras och hanteras, enligt anvisningar i landstingets Avfallsguide på intranätet.
2. År 2015 har landstinget tagit fram en avfallsplan med inriktning att förebygga uppkomsten av avfall, minska det farliga avfallet, öka andelen återanvändning och återvinning.

Livsmedel

Vision

Landstinget Blekinges livsmedel är miljö- och klimatanpassade och kommer enbart från ekologisk produktion som är djuretiskt väl anpassade.

Mål

1. År 2014 är andelen KRAV-certifierade/ekologiska/MSC-certifierade livsmedel minst 37 % av det totala inköpsvärdet.
2. Andelen ASC- och/eller MSC-märkt fisk, av det totala inköpsvärdet, ska årligen öka.
3. År 2018 är andelen KRAV-certifierade/ekologiska/MSC-certifierade livsmedel minst 50 % av det totala inköpsvärdet.
4. År 2018 är landstingets samtliga tillagningskök KRAV-certifierade, enligt KRAV-nivå två, dvs. minst 50 % av det totala inköpsvärdet av livsmedel består av KRAV-certifierade/ekologiska/MSC-certifierade livsmedel.

Vision

Landstinget Blekinges investeringar, upphandlingar och inköp är långsiktigt hållbara. Samtliga leverantörer följer landstingets krav på miljö, socialt och etiskt ansvar och verkar för att bidra till en hållbar utveckling.

Mål

1. Hållbarhetskrav ställs på leverantörerna i samtliga upphandlingar, enligt Konkurrensverkets kriterier samt enligt landstingets uppförandekod.
2. I Affärsenhetens samtliga direktupphandlingar ställs krav på leverantörerna, enligt landstingets uppförandekod samt miljökrav, där så är möjligt.
3. År 2015 har landstinget en systematisk uppföljning av ställda hållbarhetskrav hos avtalade leverantörer.
4. År 2016 utför landstinget minst en extern revision per år i leverantörsledet. Revisionerna utgår från ställda hållbarhetskrav i leverantörsavtalen och sker i första hand i produktionsländer med hög risk för missförhållanden.
5. År 2018 finns information i landstingets avtalskatalog om vilka varor som är ett bättre val ur hållbarhetssynpunkt.

Miljöledningssystem

Vision

Landstinget Blekinges miljöledningssystem är väl implementerade och är ett effektivt verktyg i det systematiska miljö- och hållbarhetsarbetet.

Mål

1. År 2014 är Folktandvårdens och Primärvårdens verksamheter miljöcertifierade, enligt den internationella standarden ISO 14 001.
2. År 2018 arbetar landstingets samtliga förvaltningar efter miljöledningssystem, enligt den internationella standarden ISO 14 001.

Miljö- hållbarhetsanalys inför beslut

Vision

Landstinget Blekinges samtliga beslut tas med hänsyn till en hållbar utveckling.

Mål

År 2018 vägs miljö- och hållbarhetskONSEKVENSER in i politiska beslut.

Kompetensförsörjning

Vision

Landstinget Blekinge har en väl fungerande kompetensförsörjning på miljö- och hållbarhetsområdet.

Mål

År 2018 har alla förvaltningar och verksamheter tillgång till nödvändig miljökompetens för att uppfylla miljöprogrammets mål och intentioner.

Information och kommunikation

Vision

Landstinget Blekinges medarbetare, Blekinges invånare och andra intressenter har tillgång till målgruppsanpassad och lättillgänglig information om landstingets miljö- och hållbarhetsarbete.

Mål

1. Samtliga mål i miljö- och hållbarhetsplanen redovisas i en miljö- och hållbarhetsredovisning, som en del i landstingets koncernövergripande årsredovisning.

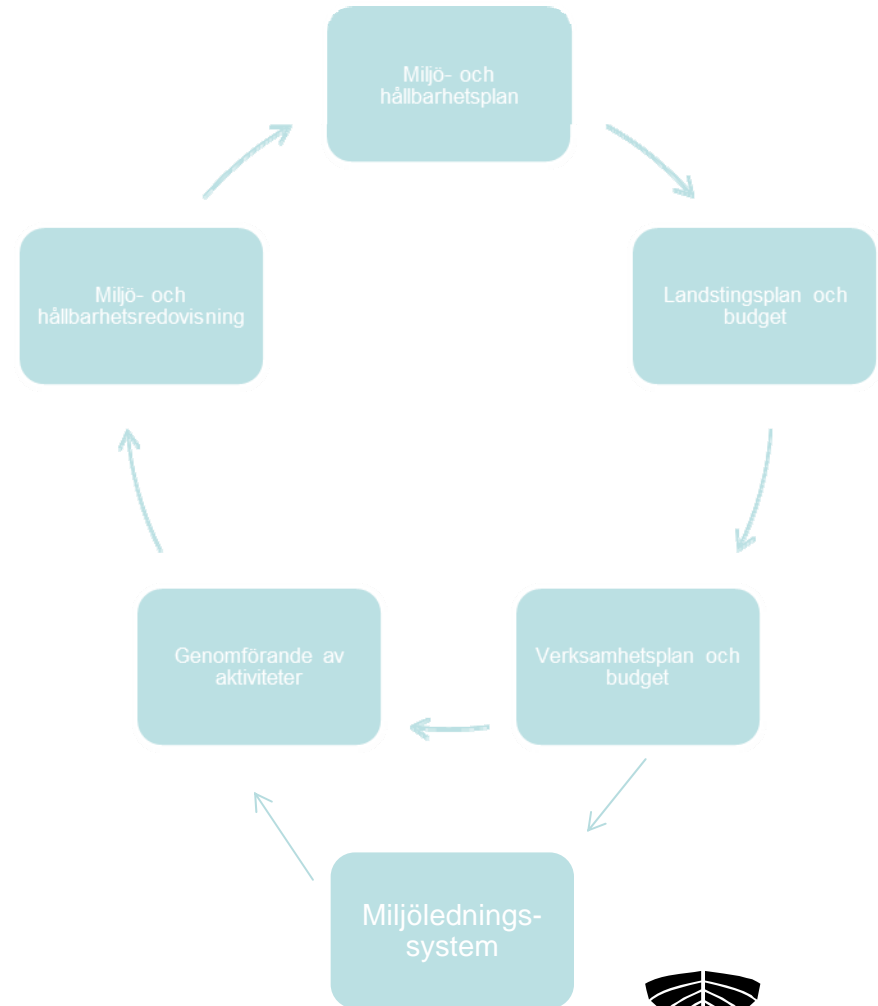

Uppföljning och arbetssätt

Landstingets miljö- och hållbarhetsarbete sker enligt principen om ständiga förbättringar där målen i miljö- och hållbarhetsplanen bryts ner till mål i landstingsplanen och verksamhetsplaner.

På förvaltningsnivå finns miljöledningssystem som är ett verktyg för det systematiska miljöarbetet inom respektive förvaltning/nämnd. En övergripande redovisning av landstingets miljö- och hållbarhetsarbete sker genom landstingets årliga miljö- och hållbarhetsredovisning.

Möjligheter att förbättra landstingets miljöarbete fångas upp genom miljörevisioner och genom dialog med intressenter inom och utanför landstinget och tas in i beredningen inför kommande miljö- och hållbarhetsplan.

Syfte och omfattning

- Positiva effekter inom områdena hälsa, miljö, ekonomi och socialt ansvarstagande
- Gäller för åren 2014 – 2024
- Gäller all verksamhet inom Landstinget Blekinge
- Uttalad plan för uppföljning och vidareutveckling
- Koppling till andra miljömål
- Miljöpolicy
- Målområden för
 - Miljö
 - Ekonomi
 - Verktyg och arbetssätt

Socialt ansvarstagande i leverantörsledet ingår i målområdet för upphandling och inköp.

Politisk enighet kring framlagt förslag

Sveriges 16 miljö kvalitetsmål är framtagna på samma sätt, med unik politisk enighet i riksdagen.

Men miljö- och hållbarhetsplanen som grund kan varje politiskt parti inkomma med förslag på miljö- och klimatsatsningar / investeringar mm.

